

درآمدها و هزینه‌های واقعی روستائیان

نوشته دکتر موشنگ طالع

در بهمن‌ماه ۱۳۷۵، نتایج تفصیلی آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای روستایی و شهری سال ۱۳۷۴، از سوی مرکز آمار ایران منتشر شد. آمارگیری مزبور نشان می‌دهد که واقعیت‌ها با مندرجات رسانه‌های دولتی، فاصله‌ای ژرف دارد.

پیشینه‌ی طرح آمار:

آمارگیری پیرامون هزینه‌ی خانوار (روستایی + شهری)، از سال ۱۳۴۲ خورشیدی از سوی مرکز آمار ایران، آغاز شد. این آمارگیری از سال ۱۳۵۳، افزون بر هزینه، درآمد خانوارهای روستایی و شهری را نیز در برگرفته است.

هدفهای کلی آمارگیری بالا را می‌توان در زمینه‌های زیر، رده‌بندی کرد:

- بررسی هزینه‌های کار رفت (مصرف) و درآمد خانوارهای روستایی و شهری
- مقدار کار رفت مواد خوراکی و غیرخوراکی

- تعیین سهم هزینه‌های گوناگون در کل هزینه‌ی خانوار
- شناخت درآمدهای خانوار از منابع‌های گوناگون

- بررسی تغییرات درآمد و هزینه، در درازای زمان

- برآورد میانگین هزینه‌ی کل خانوار در نقاط شهری و روستایی هر یک از استانها و کشور

- برآورد اقلام هزینه

یا بگفته‌ی بهتر، برای جدا کردن جامعه‌روستایی و شهری، تنها معیار موجود، عبارت است از نهاد «شهرداری». بدین معنی، نقاط روستایی به نقاطی گفته می‌شود که دارای «شهرداری» نیستند. بدین سان، در آمارگیری مزبور همه‌ی نقطه‌هایی که در سال ۱۳۷۰، دارای شهرداری نبوده، جزو مناطق روستایی به حساب آمده‌اند.

جمعیت روستایی ساکن کشور در سال ۱۳۷۰ بالغ بر ۲۳۶۳۶۵۹۱ نفر بوده است که در قالب ۴۲۰۳۷۲۲ خانوار، قرار داشته‌اند. باید توجه داشت که در همانسال تعداد ۳۶۳۹۷۴ نفر با ۵۹۶۸۱ خانوار نیز به صورت کوچگر در مناطق روستایی کشور زندگی می‌کرده‌اند.

با توجه به نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵، جمعیت روستایی کشور در سال ۱۳۷۴ برابر با ۲۳۱۴۸۱۰۰ نفر، برآورد می‌گردد.^(۱) جدول شماره یک، دگرگونی جمعیت روستایی کشور را در چهل سال گذشته (۷۵ - ۱۳۳۵)، نشان می‌دهد.

از سال ۱۳۳۵، با وجودی که نسبت جمعیت روستایی به جمعیت کل کشور در حال کاهش بود، اما تا سال ۱۳۷۰ خورشیدی، هر ساله بر تعداد جمعیت روستایی کشور افزوده شده است.

اما، به طور که آمارگیری سال ۱۳۷۵ نشان می‌دهد، تعداد جمعیت روستایی کشور در این سال، نسبت به سال ۱۳۷۰، بطور مطلق کاهش یافته است. یعنی میان سالهای ۷۵ - ۱۳۷۰، سالانه بطور متوسط ۵۲/۰ درصد از جمعیت

با توجه به گستردگی آمارگیری و فرآیند آن، این آمارگیری دارای کاربردهای گوناگونی است. اما کاربردهای اساسی داده‌های این آمارگیری، در زمینه‌های زیر از اهمیت بیشتری برخوردارند:

- بررسی الگوی کاررفت (مصرف) خانوارهای روستایی و شهری

- بررسی روند دگرگونی کار رفت کالاها و خدمات

- ارزیابی اثرات سیاست‌های اقتصادی در زمینه‌های تأمین عدالت اقتصادی و توسعه اقتصادی

- بررسی ویژگی‌های اجتماعی-

اقتصادی خانوارهای روستایی و شهری
- بدست دادن اطلاعات مورد نیاز برای حسابهای ملی و منطقه‌ای.

بدین‌سان، می‌بینیم که نتایج بدست آمده از این آمارگیری تا چه اندازه دارای اهمیت بوده و می‌تواند حقایق نهفته در جامعه‌ی روستایی و شهری را به صورت عریان، نشان دهد. از آنجا که دامنه‌ی آمارگیری بالا بسیار گسترده است به ناچار فرآیند آمارگیری را در دو بخش روستایی و شهری، مورد کالبد شکافی قرار می‌دهیم.

الف- جامعه‌ی روستایی ایران

باید توجه داشت که در زمینه‌ی مدیریت جامعه‌ی روستایی کشور، نهاد ویژه‌ای وجود ندارد. از این رو، برای مشخص کردن جامعه روستایی و

جدول شماره یک

سال	جمعیت روستایی	درصد به کل	
		کشور	روستایی
۱۳۳۵	۱۳۰۰۱۱۴۱	۶۸/۶	۲/۰۹
۱۳۴۵	۱۵۹۹۴۴۷۶	۶۲/۰	۱/۱۲
۱۳۵۵	۱۷۸۵۴۰۶۴	۵۳/۰	۲/۲۷
۱۳۶۵	۲۲۳۴۹۳۵۱	۴۵/۲	۱/۱
۱۳۷۰	۳۳۶۳۵۹	۴۲/۳	-۰/۵۲
۱۳۷۵	۳۳۰۲۶۲۹۳	۳۸/۳	

سالانه مبلغ ۲۵۹۱۶۷۵ ریال (دویست و پنجاه و نه هزار و یکصد و شصت و هفت تومان و پنج ریال) و میانگین درآمد ماهانه وی، برابر با ۲۱۵۹۷۳ ریال (بیست و یک هزار و پانصد و نود و هفت تومان و سه

در این جا باید یادآور شد که اطلاعات حاصله از نتایج تفصیلی آمارگیری هزینه درآمد خانوارهای روستایی کشور به غیر از ۲ استان، دارای میانگین خطای کمتر از ۱۰ درصد است.

پراکنش (توزیع) درآمد

از نظر توزیع همین درآمد ناچیز نیز، ناهنجاری‌های فراوانی وجود دارد. بطوری که درآمد سالانه‌ی کمابیش ۷۱/۴ درصد از خانوارهای روستایی، زیر میانگین درآمد سالانه خانوار روستایی قرار دارد.

در این راستا، اختلاف درآمد میانگین سرانه افراد خانوار بر پایه‌ی گروه‌های درآمد نیز هشدار دهنده است. درآمد مزبور میان ۳۱۶۲۴ تا ۲۰۲۷۱۲۷ ریال در سال، در نوسان است. یعنی اختلاف درآمد میانگین سرانه افراد خانوار، بیش از ۶۴ برابر می‌باشد. جدول شماره ۳ میانگین درآمد یک خانوار روستایی را در هر یک از گروه‌ها درآمد

(ریال)، محاسبه می‌گردد.

هرگاه این رقم‌ها را به زبان اقتصاد جهانی برگردانیم، در آن صورت رقم‌های ۵۷۵/۹ دلار (سالانه) و ۴۸ دلار (ماهانه) را بدست می‌آوریم. در صورتی که این درآمد را به ازای دستکم ۱۷۵ ساعت کار در ماه در نظر گیریم، در آن صورت میانگین درآمد ساعتی یک

روستایی کشور کاسته شده، در حالی که رشد متوسط جمعیت کشور در همان دوره ۱/۴۷+ درصد بوده است.

درآمد خانوارهای روستایی (۲)

بر پایه نتایج تفصیلی آمارگیری از درآمد و هزینه‌ی خانوار در سال ۱۳۷۴، میانگین درآمد سالانه‌ی یک خانوار روستایی ایرانی ۴۵۶۱۳۴۸ ریال بوده است.

بررسی منبع‌های درآمد خانوارهای روستایی نشان می‌دهد که ۴۱/۸ درصد از درآمد آنان از محل مشاغل آزاد کشاورزی (به صورت پول و کالا) می‌باشد. دومین منبع بزرگ درآمد خانوارهای روستایی، درآمدهای متفرقه است.

جدول شماره ۲ میانگین درآمد سالانه یک خانوار روستایی را بر پایه منبع‌های درآمد، در سال ۱۳۷۴ نشان می‌دهد.

از آنجا که میانگین اندازه‌ی خانوار (تعداد افراد خانوار) بر پایه‌ی آمارگیری مزبور ۵/۶۶ نفر بوده، میانگین درآمد یک روستائین در سال ۱۳۷۴ برابر با ۸۰۵۸۹۲ ریال (هشتاد هزار و پانصد و هشتاد و نه تومان و دو ریال)، محاسبه می‌شود. با توجه به رقم بالا، میانگین درآمد ماهانه‌ی یک روستایی در همانسال مبلغ ۶۷۱۵۸ ریال (شش هزار و هفتصد و پانزده تومان و هشت ریال)، محاسبه می‌گردد.

در زبان اقتصاد جهانی، میانگین درآمد سالانه‌ی یک روستائین کشور در سال ۱۳۷۴، مبلغ ۱۷۹ دلار (۳) و میانگین درآمد ماهانه‌ی وی ۱۴/۹ دلار، بوده است. از سوی دیگر، میانگین افراد صاحب درآمد در خانوار، برابر با ۱/۷۶ نفر بوده است. بدین سان با توجه به درآمد خانوار، میانگین درآمد هر فرد صاحب درآمد در خانوار،

جدول شماره ۲

درصد	مبلغ *	منبع‌های درآمد
۲۳/۷	۱۰۸۱	- درآمد از حقوق بگیری
(۸/۹)	(۴۰۶)	(درآمد پولی و غیرپولی از حقوق بگیری بخش عمومی)
(۱۴/۸)	(۶۷۵)	(درآمد پولی و غیرپولی از حقوق بگیری بخش خصوصی)
۵۷/۸	۲۶۳۶	- درآمد از مشاغل آزاد
(۴۱/۳)	(۱۸۸۱)	(درآمد پولی و غیرپولی از مشاغل کشاورزی)
(۱۶/۵)	(۷۵۵)	(درآمد پولی و غیرپولی از مشاغل غیرکشاورزی)
۱۸/۵	۸۴۵	- دیگر درآمدها (پولی و غیرپولی)
۱۰۰/۰	۴۵۶۱	جمع

(هزار ریال)

* - ارقام سرراست شده‌اند باید توجه

در سال ۱۳۷۴، نشان می‌دهد.

هزینه‌ی خانوار

میانگین هزینه‌ی سالانه خانوار روستایی در سال ۱۳۷۴ برابر ۵۹۵۴۸۷۰ ریال، بوده است این رقم مبلغ ۱۳۹۳۵۲۲ ریال یا ۳۰/۶ درصد بیشتر از میانگین درآمد خانوار روستایی (۴۵۶۱۳۴۸ ریال) در همانسال می‌باشد.

با توجه به نتایج تفصیلی آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار روستایی در سال ۱۳۷۴، میانگین هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی یک خانوار روستایی کمابیش یکسان است. بر پایه‌ی فرآیند آمارگیری مزبور، سهم هزینه‌های خوراکی و

داشت که منظور از «درآمد» در این آمارگیری، دربرگیرنده‌ی همه‌ی وجوه و ارزش کالاهایی است که برابر کار انجام شده و یا سرمایه‌ی بکار افتاده و یا از منابع دیگر مانند حقوق بازنشستگی، درآمدهای اتفاقی و مانند آن، در دوره‌ی آمارگیری به خانوار تعلق گرفته است.

با توجه به دقیق بودن تعریف درآمد و بهره‌گیری از پیشرفته‌ترین روش‌های موجود برای تعیین خانوارهای نمونه و سپس تعمیم آن به کل جامعه‌ی روستایی کشور، می‌توان به این نتیجه رسید که در حال حاضر، روستائینان ایرانی، در رده‌ی کم درآمدترین مردم جهان، طبقه‌بندی می‌گردند.

گروههای درآمد	پراکنش خانوارها (درصد)	میانگین درآمد سالانه	تعداد افراد خانوار	میانگین درآمد سرانه سالانه یک فرد خانوار
تا ۷۵۰۰۰۰ ریال	۱۰/۳۷	۹۳۲۹۷	۲/۹۵	۳۱۶۲۴
۷۵۰۰۰۰۱ - ۱۲۰۰۰۰۰	۶/۵۰	۹۸۱۶۰۴	۴/۲۳	۲۳۲۰۵۸
۱۲۰۰۰۰۰۱ - ۱۸۰۰۰۰۰	۸/۹۷	۱۵۰۰۴۱۶	۴/۹۳	۳۰۴۳۴۴
۱۸۰۰۰۰۰۱ - ۲۴۰۰۰۰۰	۱۰/۰۳	۲۱۰۵۹۲۸	۵/۴۰	۳۸۹۹۸۷
۲۴۰۰۰۰۰۱ - ۳۲۰۰۰۰۰	۱۳/۶۴	۳۷۹۲۶۶۷	۵/۷۱	۴۸۹۰۸۴
۳۲۰۰۰۰۰۱ - ۴۰۰۰۰۰۰	۱۱/۰۳	۳۵۸۹۷۰۲	۵/۸۹	۶۰۹۴۵۷
۴۰۰۰۰۰۰۱ - ۵۰۰۰۰۰۰	۱۰/۵۸	۴۴۷۱۱۰۰	۶/۲۴	۷۱۶۵۲۲
۵۰۰۰۰۰۰۱ - ۶۵۰۰۰۰۰	۱۰/۷۷	۵۶۸۳۶۰۳	۶/۴۹	۸۷۵۷۴۸
۶۵۰۰۰۰۰۱ - ۹۰۰۰۰۰۰	۸/۷۵	۷۵۸۴۹۴۴	۶/۷۸	۱۱۶۸۷۱۲
۹۰۰۰۰۰۰ ریال و بیشتر	۹/۰۹	۱۵۴۲۶۴۳۴	۷/۶۱	۲۰۲۸۱۲۷

وضعیت شغلی سرپرست خانوار*
سرپرست ۸۶/۵ درصد خانوارهای نمونه، شاغل بوده‌اند. هشت درصد از سرپرست‌های خانوار دارای درآمد و بدون کار، ۲/۲ درصد «خانه‌دار»، ۱/۳ درصد بیکار و در جستجوی کار و ۰/۱ درصد نیز محصل بوده‌اند. دو درصد از سرپرستان خانوارها بدلیل این که در هیچ یک از گروهها بالا نمی‌گنجدند، زیر عنوان «دیگر» رده‌بندی شده‌اند. در سال آمارگیری، سرپرست ۵۱ درصد از خانوارهای نمونه، در گروه مربوط به کشاورزی (زراعت، دامداری،

جنگلداری و شکار)، رده‌بندی شده‌اند.

جدول زیر، سرپرستان خانوارهای روستایی را بر پایه‌ی اشتغال در گروههای گوناگون شغلی در سال ۱۳۷۴، نشان می‌دهد.

گروه شغلی	درصد
کشاورزان، دامداران، جنگلداران و شکارچیان	۵۱
کارگران مشاغل تولیدی و گروه حمل و نقل	۲۲
کارکنان امور بازرگانی و فروشندگان	۵/۱
کارکنان امور خدماتی	۲/۷
کارکنان مشاغل علمی، فنی و تخصصی	۲/۴
دیگر	۰/۸
غیرشاغل	۱۴/۶
جمع	۱۰۰

* سرپرست خانوار، یکی از اعضای خانوار است که در خانوار به این عنوان شناخته می‌شود.

از سوی دیگر، سرپرست ۵۰/۱ درصد خانوارهای روستایی در رده‌ی کارکنان مستقل قرار داشتند. ۱۷/۵ درصد، مزد و حقوق‌بگیر بخش خصوصی، ۹/۴ درصد، مزد و حقوق‌بگیر بخش عمومی، ۸/۳ درصد کارفرما و سرانجام سرپرست ۱۴/۶ درصد خانوارهای روستایی نیز غیرشاغل بوده‌اند.

- سواد سرپرست خانوارها*

فرآیند آمارگیری مربوط به هزینه و درآمد خانوارهای روستایی به روشنی نشان می‌دهد که رابطه‌ی تنگاتنگ و مستقیمی میان سطح سواد سرپرست خانوار و درآمد خانوار وجود دارد. با این وجود، متأسفانه ۵۸ درصد از سرپرست‌های خانوارهای روستایی در سال ۱۳۷۴، بی‌سواد بوده‌اند. جدول زیر وضعیت سواد سرپرستان

میانگین هزینه‌های سالانه‌ی غیرخوراکی یک خانوار روستایی را در سال ۱۳۷۴، نشان می‌دهد. از سوی دیگر پراکنش خانوارها بر پایه‌ی گروههای عمده‌ی هزینه، نشان می‌دهد که در دوره‌ی بررسی (آغاز اردیبهشت ماه ۱۳۷۴ تا پایان فروردین ماه ۱۳۷۵)، هزینه‌ی سالانه‌ی ۴۴/۳ درصد خانوارها کمتر از ۴ میلیون ریال و ۳۶/۹ درصد میان ۴ تا ۹ میلیون ریال و تنها هزینه‌ی سالانه‌ی ۱۸/۸ درصد از خانوارهای روستایی در سال بیشتر از ۹ میلیون ریال بوده است. جدول شماره ۵، پراکنش خانوارهای روستایی را بر پایه‌ی گروههای هزینه و به تفکیک هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی در سال ۱۳۷۴، نشان می‌دهد.

به طوری که جدول شماره ۵ نشان می‌دهد، کما بیش ۶۸ درصد از خانوارهای روستایی دارای هزینه‌ی سالانه‌ی زیر میانگین هزینه‌ی سالانه خانوارهای روستایی قرار دارند.

ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی خانوارهای روستایی

- میانگین افراد شاغل در خانوار

فرآیند آمارگیری مزبور نشان می‌دهد که تعداد افراد شاغل خانوارهای نمونه ۱/۶ نفر و میانگین افراد صاحب درآمد خانوار، برابر با ۱/۷ نفر بوده است.

بیشترین خانوارها (۵۳/۷ درصد از کل خانوارها)، دارای یک نفر شاغل و کمترین آنها یعنی ۱/۹ درصد از کل خانوارها، دارای ۵ نفر شاغل بوده‌اند. از سوی دیگر ۵/۶ درصد از خانوارها، فاقد فرد شاغل بوده‌اند.

دخانی در کل هزینه‌های خانوار روستایی ۴۹/۸ درصد و سهم هزینه‌های غیرخوراکی ۵۰/۲ درصد بوده است. جدول شماره ۴ هزینه‌های خوراکی و دخانی خانوار روستایی را بر پایه‌ی نوع هزینه در سال ۱۳۷۴، نشان می‌دهد.

جدول مزبور نشان می‌دهد که ۵۳/۲ درصد از هزینه‌های خوراکی خانوار روستایی، صرف تهیه نان، گوشت و روغن می‌شود. سهم دیگر خوراکی‌ها و دخانیات، روی هم رفته ۴۶/۸ درصد از کل هزینه‌های خوراکی و دخانی خانوار را تشکیل می‌دهد.

میانگین هزینه‌های غیرخوراکی خانوار روستایی در سال ۱۳۷۴ مبلغ ۲۹۸۸۳۲۹ ریال بوده است. در این میان بالاترین هزینه‌های خانوار با ۲۶/۶ درصد، به پوشاک و کفش اختصاص یافته است. سهم هزینه‌های مربوط به تحصیل و آموزش، تنها ۲/۵ درصد کل هزینه‌های غیرخوراکی خانوار، محاسبه شده است. جدول زیر (هزار ریال)

نوع هزینه	مبلغ *	درصد
- پوشاک و کفش	۷۹۵	۲۶/۶
- مسکن	۷۴۹	۲۵/۱
- لوازم، اثاثه، ملزومات و خدمات خانوار	۴۹۰	۱۶/۴
- بهداشت و درمان	۲۹۲	۹/۸
- ترابری و ارتباطات	۳۰۰	۱۰/۰
- تفریح، سرگرمی، تحصیل و آموزش**	۱۱۰	۳/۷
- دیگر کالا و خدماتها	۲۵۱	۸/۴
جمع	۲۹۸۸	۱۰۰

* رقم‌ها سر راست شده‌اند.

** میانگین هزینه‌های سالانه‌ی خانوار روستایی برای تحصیل و آموزش برابر ۷۴۲۷۹ ریال یا ۲/۴۹ درصد کل میانگین هزینه خانوار بوده است.

جدول شماره ۴

(هزار ریال)

نوع هزینه	مبلغ *	درصد
ارد، رشته، نان غله و فرآورده‌های آن	۷۸۶	۲۶/۵
گوشت	۵۹۱	۱۹/۹
شیر و فرآورده‌های آن و تخم پرندگان	۳۳۳	۱۱/۲
روغن و چربی	۲۰۲	۶/۸
میوه و سبزی	۳۹۱	۱۳/۲
خشکبار و بن‌شن	۱۵۱	۵/۱
قند و شکر و شیرینی‌ها	۲۷۱	۵/۷
چای، قهوه، کاکائو	۱۲۹	۴/۴
ادویه، چاشنی و دیگر ترکیبات خوراکی	۶۲	۲/۱
نوشابه	۱۲	۰/۴
خوراکی‌های آماده	۳۷	۱/۲
دخانیات	۱۰۳	۳/۵
جمع	۲۹۶۷	۱۰۰

* در آمارگیری مزبور، با سواد این طور تعریف شده است: هر عضو ۶ ساله و بیشتر خانوار که بتواند متن ساده‌ای را بخواند و بنویسد. خواه این فرد مدرک رسمی داشته باشد، یا نداشته باشد.

مسکن خانوارهای روستایی
در سال ۱۳۷۴، کما بیش ۹۰ درصد از خانوارهای روستایی دارای مسکن ملکی بوده‌اند. ۵/۹ درصد از کل خانوارهای روستایی دارای مسکن «مجانی»، ۱/۳ درصد مسکن را برابر انجام خدمت در تصرف داشته و

سرانجام ۳ درصد خانوارها، اجاره‌نشین بوده‌اند. از نظر تعداد اتاق، وضعیت خانوارها، گوناگون است. جدول تعداد اتاق‌های در اختیار خانوارهای نمونه را در سال ۱۳۷۴ نشان می‌دهد.

تعداد اتاق	درصد خانوار
یک اتاق	۹/۲
دو اتاق	۲۲/۳
سه اتاق	۲۷/۵
چهار اتاق	۲۱/۸
پنج اتاق	۱۲/۰
۶ اتاق و بیشتر	۷/۲

از نظر تسهیلات خانه، اکثریت خانوارهای روستایی از برق، آب لوله‌کشی و ... بهره‌مندند. جدول شماره ۷ تسهیلات و وسایل خانه‌های خانوارهای روستایی را در سال ۱۳۷۴ نشان می‌دهد.

* رقم‌ها سراسر شده‌اند.

جدول شماره ۵

(ریال)

گروه‌های هزینه‌ی سالانه	پراکنش خانوارهای نمونه	کل	هزینه‌های خوراکی و دخانی	هزینه‌های غیرخوراکی
میانگین کل	۱۰۰	۵۹۵۴۸۷۰	۲۹۶۶۵۴۱	۲۹۸۸۳۲۹
کمتر از ۷۵۰۰۰۰ ریال	۴/۹۸	- ۸۳۵۴۲	۳۹۳۴۱۹	- ۴۷۶۹۶۱
۱۲۰۰۰۰ - ۷۵۰۰۰۰	۴/۱۶	۹۷۳۰۸۹	۵۷۷۷۶۷	۳۹۵۳۲۲
۱۲۰۰۰۰ - ۱۸۰۰۰۰	۶/۷۰	۱۵۱۷۶۶۴	۸۹۱۰۷۹	۶۲۶۵۸۵
۱۸۰۰۰۰ - ۲۴۰۰۰۰	۷/۸۴	۲۱۰۲۳۵۵	۱۲۳۳۶۱۱	۸۶۸۷۴۴
۲۴۰۰۰۰ - ۳۲۰۰۰۰	۱۰/۴۹	۲۸۰۹۸۷۹	۱۶۰۸۱۱۰	۱۲۰۱۷۶۹
۳۲۰۰۰۰ - ۴۰۰۰۰۰	۱۰/۱۳	۳۵۹۴۷۴۱	۲۰۲۸۸۶۰	۱۵۶۵۸۸۱
۴۰۰۰۰۰ - ۵۰۰۰۰۰	۱۰/۸۲	۴۴۷۷۱۴۴	۲۴۳۸۲۵۴	۲۰۳۸۸۹۰
۵۰۰۰۰۰ - ۶۵۰۰۰۰	۱۲/۸۶	۵۷۰۵۳۵۱	۳۰۵۵۴۲۷	۲۶۴۹۹۲۵
۶۵۰۰۰۰ - ۹۰۰۰۰۰	۱۳/۴۱	۷۵۸۹۴۱۵۱	۳۹۰۹۵۲۰	۳۶۸۴۶۳۱
۹۰۰۰۰۰ ریال و بیشتر	۱۸/۷۸	۱۵۱۳۵۹۲۶	۶۶۳۰۴۵۷	۸۵۰۵۴۶۹

وسایل نقلیه شخصی خانوار

فرآیند آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۷۴، نشان می‌دهد که ۴/۴ درصد خانوارهای نمونه دارای خودروی شخصی، ۱۶/۱ درصد دارای موتور سیکلت و ۸/۹ درصد، دارای دوچرخه بوده‌اند. با توجه به تعداد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۷۴، تعداد وسایل نقلیه شخصی به شرح زیر برآورد کرد.

خانوارهای روستایی را در سال ۱۳۷۴، نشان می‌دهد.

جدول شماره ۶

نوع تسهیلات	درصد خانوارها	نوع وسایل	درصد خانوارها
آب لوله‌کشی	۷۳	چرخ خیاطی	۵۳/۱
برق	۸۷	رادیو	۶۳/۶
گاز لوله‌کشی	۱/۸	ضبط صوت یا گرام	۵۳/۵
گرمابه	۳۰	تلویزیون سیاه و سفید	۵۹/۳
انواع مختلف کولر	۱۲/۴	تلویزیون رنگی	۹/۹
تلفن	۹/۷	یخچال	۷۰/۷
آشپزخانه	۵۱/۸	انواع اجاق گاز	۷۱/۶

میزان سواد	درصد
بی‌سواد	۵۸
با سواد بدون مدرک	۵/۸
کمتر از پنجم ابتدایی	۱۲/۲
پنجم ابتدایی تا سوم راهنمایی	۴/۳
سوم راهنمایی تا کمتر از دیپلم	۴/۳
دیپلم تا کمتر از لیسانس	۳/۶
لیسانس و بالاتر	۰/۴
تحصیلات علوم دینی	۰/۱

(دستگاه)

نوع وسیله نقلیه شخصی	تعداد
خودرو	۱۷۸۶۰۰
موتور سیکلت	۶۵۳۸۰۰
دوچرخه	۳۶۱۴۰۰

پس انداز
 فزونی میانگین هزینه‌ی سالانه‌ی خانوارهای روستایی بر درآمد آنان، نشان می‌دهد که در جامعه‌ی روستایی کشور نه تنها پس‌انداز وجود ندارد که بتواند به سرمایه‌گذاری منجر شود، بلکه هر ساله مبلغ هنگفتی «سرمایه‌برداری»، نیز انجام می‌شود.
 در عرف اقتصاد، درآمد = کار رفت (مصرف) + پس‌انداز.

بر پایه‌ی آمارگیری مزبور، میانگین هزینه‌ی خانوارهای روستایی، بیشتر از میانگین درآمدهای آنان است. در نتیجه در کل جامعه‌ی روستایی ایران، سالانه نوعی پس‌انداز منفی وجود دارد. با توجه به این امر که «سرمایه‌گذاری» حاصل «پس‌انداز» است، وجود پس‌انداز منفی، مساوی

است با «سرمایه‌برداری».

برای شناخت میزان، پس‌انداز منفی و یا سرمایه‌برداری در جامعه‌ی روستایی ایران، کافی

جمعیت ساکن روستایی کشور در سال آمارگیری (۱۳۷۴) برابر با ۲۳۱۴۸۱۰ نفر برآورد می‌گردد. در آمارگیری مزبور، میانگین اندازه‌ی خانوار (تعداد افراد خانوار) برابر با ۵/۷ نفر بوده است. بدین سان رقم کل خانوارهای روستایی با توجه به دو رقم بالا ۴۰۶۱۰۷۰، محاسبه می‌شود. از سوی دیگر با در نظر گرفتن این نکته که میانگین فزونی هزینه بر درآمد خانوار روستایی در سال ۱۳۷۴ برابر با ۱۳۹۲۵۲۲ ریال بوده است، مجموع پس‌انداز منفی جامعه‌ی روستایی کشور، عبارت است از:

ریال $۱۳۹۲۵۲۲ \times ۴۰۶۱۰۷۰ = ۵۶۵۵۱۱۲۹۳۱۸۵۴۰$
 یا ۵ تریلیارد و ۶۵۵ میلیارد ریال

⊖

**بر اساس مصارهای
اقتصادی، میانگین
درآمد یک سلامت کار
روستاییان ایران ۳۷
سنت است**

⊕

است تعداد خانوارهای روستایی کشور را در سال ۱۳۷۴ در رقم فزونی میانگین هزینه بر میانگین درآمد سالانه‌ی خانوار، ضرب کنیم.

۱- برآورد توسط نویسنده

۲- خانوار از چند نفر تشکیل می‌شود که با هم زیر سقف ثابت زندگی می‌کنند، با یکدیگر هم خرج هستند و بطور معمول با هم خوراک می‌خورند. البته کسی هم که تنها زندگی می‌کند، خانوار محسوب می‌شود.

۳- به نرخ هر دلار ۴۵۰۰ ریال.

«زندگی سالم، قلب سالم»

با بکار بستن توصیه‌های ساده‌ی زیر زمینه ابتلا به بیماریهای قلبی را کاهش و سلامتی خود را تضمین کنید:

- عدم استعمال دخانیات

- افزایش فعالیتهای بدنی و ورزش

- کاهش فشارهای عصبی

- تغذیه مناسب

- کنترل فشار خون

شرکت ایران بهداشت

عرض‌کننده کاملترین مجموعه تجهیزات و وسایل درمان بیماریهای قلب و عروق

نشانی: تهران، خیابان طالقانی غربی، چهارراه فریمان، شماره ۱۲۲

تلفن: ۴- ۶۴۶۷۱۸۱ فاکس: ۶۴۰۲۹۵۶